

فرم طرح درس

گروه آموزشی: روش‌ها و برنامه‌های آموزشی و درسی		
دکتری سنجش آموزش		مدرس: دکتر کیوان صالحی
رشته تحصیلی: علوم تربیتی	دوره تحصیلی: کارشناسی	عنوان درس: سنجش و اندازه‌گیری در علوم تربیتی
پیش‌نیاز: آمار توصیفی و مقدمات روش تحقیق		تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱

هدف کلی درس:

در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با مبانی نظری آزمون‌سازی، نسبت به مراحل ساخت آزمون‌ها آشنایی پیدا خواهند نمود و انتظار می‌رود در انتها، هر کدام یک آزمون را ساخته، تحلیل نموده و گزارش نمایند.

وسایل و تجهیزات مورد نیاز:

ویدئو پروژکتور برای نمایش اسلاید، وایت بورد و ماژیک، نمونه‌های رسانه‌های آموزشی تولید شده در سال‌های قبل

نشانه‌های ارزیابی دانشجویان:

- ✓ حضور منظم و مشارکت فعال و سازنده در مباحث کلاسی در هر جلسه
- ✓ رعایت مولفه‌های اخلاق دانشجویی و ارتباط استاد شاگردی در فرایند یاددهی یادگیری در کلاس درس
- ✓ تدوین و تحویل نقشه‌های مفهومی و نقشه‌های ذهنی برگرفته از مطالب تعیین شده برای دانشجویان در هر هفته
- ✓ پیگیری و پاسخ به سئوال‌های مدرس
- ✓ ارائه شفاهی موضوع انتخاب شده و پاسخ‌دهی و توانایی دفاع از سوال‌های طرح شده در اطراف موضوع
- ✓ موفقیت در فرایندهای سنجش غیررسمی و شفاهی در فرایند یاددهی یادگیری کلاسی
- ✓ امتحان پایان ترم
- ✓ آماده سازی و ارسال کار عملی

شیوه ارزشیابی دانشجو در این درس:

- ✓ ارزیابی تشخیصی اولیه با کمک پیش‌آزمون‌های دانشی، عملکردی و نگرشی انجام خواهد شد.
- ✓ در هر جلسه موضوعات و مباحث جلسه قبل بحث و بررسی و مورد بازکاوی قرار گرفته و فعالیت مستمر دانشجو مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- ✓ هر دانشجو موظف است بعد از هر جلسه و تا قبل از حضور جلسه بعدی، نمونه عملی گزارش تکلیف خود را انجام دهند
- ✓ ارزیابی تکوینی با استفاده از آزمون‌های مرحله‌ای، تکالیف و پرسش‌های کلاسی صورت می‌گیرد.
- ✓ ارزیابی پایانی در بُعد نظری، از طریق آزمون کتبی و در زمینه عملی انجام خواهد شد.

تکالیف دانشجویان:

فراگیران در تمام جلسات درسی با پاسخ دادن به پرسش‌های هدفمند مدرس در بحث مشارکت می‌کنند و برای مشارکت بیشتر آنان و تقویت ارتباط بین فردی در کلاس، کارهای گروهی مورد نظر خواهد بود که لازم است تا تیم‌ای فراگیران بعد از آماده‌سازی محتوا، به طور گروهی مطالب را ارائه نمایند.

انجام فعالیت‌های اضافی و داوطلبانه، امتیاز ویژه‌ای را برای فرد به همراه دارد که می‌تواند از استاد درخواست نماید.

روش‌ها و راهبردهای تدریس:

استفاده از شیوه‌های تدریس فعال؛ یادگیری در حین عمل؛ تعیین موضوعات از سوی مدرس و بحث و بررسی مطالب توسط دانشجویان و مشارکت فعالی در فرایند بحث

فرایند یاددهی یادگیری و جریان تدریس متناسب با ماهیت موضوع، پیشرفت کلاسی، مشارکت دانشجویان و با مدیریت مدرس به صورت پویا انجام خواهد شد و به معنی آموزش مستقیم همه مباحث در کلاس درس نخواهد بود. بلکه برخی از مباحث با هدف استفاده از ظرفیت یادگیری معکوس و به شیوه کلاس‌داری معکوس انجام خواهد شد و دانشجویان در برخی از مباحث به تشخیص مدرس موظفند مطالب و موضوعات و مقاله‌های

منتخب از مدرس را در منزل مطالعه کرده و جریان کلاس به صورت پرسش و پاسخ به بحث و تبادل نظر و بررسی سوال‌ها، ایده‌ها و مسائل مرتبط با موضوعات تخصیص خواهد یافت.

منابع درس:

- سیف، علی اکبر (۱۳۸۶). اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی، تهران: روان
- کلانتری، خلیل (۱۳۹۴). پردازش و تحلیل داده‌ها در تحقیقات اجتماعی - اقتصادی. تهران: فرهنگ صبا

مراحل کلی درس و ارائه مطالب در جلسات آموزشی:

جلسه اول:

- سنجش آغازین؛ بیان انتظارات، تبیین نشانگرهای ارزشیابی؛ شیوه عمل در دوره و ارائه دیدگاه‌های دانشجویان و تصمیم‌گیری درباره فرایندها و رویه‌های اجرایی در طول دوره
- اهمیت و فواید کاربرد روش‌های اندازه‌گیری در علوم تربیتی،
  - مقیاس‌های اندازه‌گیری، تاریخچه کوتاهی از اندازه‌گیری و سنجش
  - تعریف انواع آزمون، نقش و محدودیت‌های آزمون،
  - مراحل لازم برای طرح یک آزمون،
  - شرایط و مهارت‌های لازم برای اجرایی یک آزمون، نمره دادن و تهیه یک گزارش
  - آزمون‌های میزان شده (هوش، استعداد و شخصیت)
  - آزمون‌های میزان نشده (آزمونهای پیشرفت تحصیلی)
  - دسته بندی ارزشیابی‌های آموزشی با توجه به ملاک ارزشیابی وابسته به هنجار
  - دسته بندی ارزشیابی‌های آموزشی با توجه به زمان و هدف استفاده از آنها
  - توانایی ادراک ماهیت و شیوه استفاده از سنجش آغازین
  - توانایی ادراک ماهیت و شیوه استفاده از سنجش تشخیصی
  - توانایی ادراک ماهیت و شیوه استفاده از سنجش تکوینی
  - توانایی ادراک ماهیت و شیوه استفاده از سنجش پایانی
  - تعریف هدف‌های تربیتی، انواع هدف‌ها و طبقه بندی آنها (حسی - حرکتی، عاطفی و شناختی)
  - فرایند تهیه مشخصات آزمون
  - توانمندی ساخت آزمون انشایی و تحلیل آن
  - توانمندی ساخت آزمون چهارگزینه‌ای و تحلیل آن
  - توانمندی ساخت آزمون صحیح - غلط و تحلیل آن
  - توانمندی ساخت آزمون کوتاه پاسخ و تحلیل آن
  - توانمندی ساخت آزمون کامل کردنی و تحلیل آن
  - ساخت، اجرا و ارزشیابی یک آزمون
  - توانمندی در تحلیل داده‌ها و تشخیص ویژگی‌های روان‌سنجی سوال‌ها (دشواری، تشخیص و...)
  - روشهای سنجش فرایندها و فراورده‌های یادگیری غیرشناختی
  - آزمون‌های عملکردی و تمایز آن با سنجش اصیل
  - هنجارها و تفسیر داده‌ها، مرور اجمالی بر مفاهیم اساسی آمار، هنجارها (سنی، کلاسی و درصدی)، تبدیل انواع هنجارها به یکدیگر، نیمرخ‌ها
  - روایی و انواع آن
  - اعتبار، ضریب همبستگی، انواع اعتبار و روش‌های تعیین آن، خطای معیار اندازه‌گیری
- در این درس دانشجویان لازمست نتیجه تلاش‌های خود را در قالب ساخت و تحلیل و گزارش نویسی یافته‌های ناشی از اجرای یک آزمون ارائه نمایند.

جلسه آخر: سنجش پایانی